

(a) गाहन्तां महिषा निपानसलिलं शृङ्गैर्मुहस्ताडितं
छायाबद्धकदम्बकं मृगकुलं रोमन्धमभ्यस्यतु ।
विश्रब्धं क्रियतां वराहततिभिर्मुस्ताक्षतिः पल्वले
विश्रामं लभतामिदं च शिथिलज्याबन्धमस्मद्धनुः ॥

(b) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्मं लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा बल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥

4. Answer any *two* questions from the following: 2×3 = 6

(a) 'आश्रममृगोऽयं न हन्तव्यो न हन्तव्यः' – who is the speaker? When and to whom is it said?

(b) 'किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्' – who said this? When did the speaker say this?

(c) What is 'नान्दी'? Which type of 'नान्दी' is there in the drama 'अभिज्ञानशकुन्तलम्'?

(d) Who was 'कुलपतिः'? Why was he so called?

Unit-II

5. Explain the following सूत्र's (*any one*) 12×1 = 12

(a) कर्तुरीप्सिततमं कर्म, ध्रुवमपायेऽपादानम्, येनाङ्गविकारः ।

(b) कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे, सहयुक्तेऽत्रधाने, षष्ठी शेषे ।

6. Account for the case-endings any *three* of the following underlined words: 1×3 = 3

(a) पिता पुत्रेण विद्यालयं गच्छति ।

(b) रामेण बाणेन हतो वाली ।

(c) शिशुः शय्याम् अधिशेते ।

(d) व्याघ्रः वने वसति ।

(e) क्रोशं गिरिः स्थितः ।

7. Expound and name the समास any *three*: 1×3 = 3

अधिहरि, पञ्चगवम्, नीलोत्पलम्, कुपुरुषः, मातापितरौ ।

8. Give the resulting forms of the following (*any six*): 1×6 = 6

दृश् + क्त, भुज् + क्तवतु, गम् + तव्य, पठ् + अनीयर, दशरथ + इञ्, गर्ग + यञ्,

गुरु + अण्, आ-गम् + ल्यप्, कृ + तुमुन् ।

9. Join and disjoin the Sandhi any *six* of the following: 1×6 = 6

प्रति + ईक्षा, हिम + ऋतुः, एक + एकम्, अनु + एषणम्, मात्रादेशः, नयनम्, प्रेजते,
दैत्यारिः, लाकृतिः ।

—x—